

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

The Widow from Zarephath

1. מל"א יז א-ז

" א ויאמר אליהו התשבי מתשבי גלעד, אל-אחאב, חי-יהוה אלהי ישראל אשר עמדתני לפנני, אם-יהוה השנים האלה טל ומטר--פי, אם-לפי דברי. ב ויהי דבר-יהוה, אליו לאמר. ג לך מזה, ופנית לך קדמה; ונסתרת בנחל כרית, אשר על-פני הירדן. ד והיה, מהנחל תשתה; ואת-הערבים צייתי, לכלכלך שם. ה וילך ויעש, כדבר יהוה; וילך, וישב בנחל כרית, אשר, על-פני הירדן. ו והערבים, מבאים לו לחם ובשר בבקר, ולחם ובשר, בערב; ומן-הנחל, ישתה. ז ויהי מקץ ימים, ויבש הנחל: פי לא-היה גשם, בארץ.

Elijah the Tishbite, an inhabitant of Gilead, said to Ahab, "As the LORD lives, the God of Israel whom I serve, there will be no dew or rain except at my bidding." The word of the LORD came to him: "Leave this place; turn eastward and go into hiding by the Wadi Cherith, which is east of the Jordan. You will drink from the wadi, and I have commanded the ravens to feed you there." He proceeded to do as the LORD had bidden: he went, and he stayed by the Wadi Cherith, which is east of the Jordan. The ravens brought him bread and meat every morning and every evening, and he drank from the wadi. After some time the wadi dried up, because there was no rain in the land.

2. רש"י: "ונסתרת. מפני אחאב ואיזבל."

מצודת דוד: לך מזה. שלא יהרגך אחאב:

3. כלי יקר: מל"א יז, ג

"אף על פי שאלהו לשם שמים נתכוון, לכבוד ה' ועבודתו, עם כל זה היה פועל אכזריות למנוע מהם אפילו הטל שאינו נעצר... ולעומת זה אמר לו "לך מזה", "שטרדו משם", או אפשר: "לך מזה" כלומר מזה האכזריות שעשית במניעת הטל מהברכה... לך נע ונד ופנית לך קדמה, ונסתרת שם בנחל כרית כי שם מושבך, שצריך [מקום מושבך] להיכרת כשם המקום אשר תשב בו: 'נחל כרית' - לשון כריתתה."

4. כלי יקר: מל"א יז, ד

" ובזה יובן היות כלכלתו על ידי האכזרים - העורבים, ולא זולתם, לפי שהוא עשה בזה פועל אכזריות.

5. תהלים קמ"ז, ט

"נותן לבהמה לחמה לבני ערב אשר יקראו."

who gives the beasts their food, to the raven's brood what they cry for.

איוב ל"ח, מא

מי יבין לערב צידו כי ילדו [ילדיו קרוי] אל אל ישועו ותעו לבלי אכל.

Who provides food for the raven When his young cry out to God And wander about without food?

6. עירובין כא ע"ב - כב ע"א

"שחרות כְּעוֹרֵב" (שה"ש ה', יא) - במי אתה מוצאן [- את דברי התורה]? ... רבא אמר: במי שמשים עצמו אכזרי על בניו ועל בני ביתו כעורב.

7. מלבי"ם מל"א יז, ד

" הזמין פרנסתו על ידי עורבים שהם אכזרים בטבעם, למען יזכור כי כן התאכזר על העם להמיתם ברעב."

8. מצודת דוד מל"א יז, ד

ואת הערבים צייתי וגו' - בבדי להעיר רוחו לבל יתאכזר על ישראל, בראותו כי העורבים האכזרים יחמלו עליו לכלכלו, ואיך לא יחמול הוא על ישראל?

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

9. דברים יב, כ

"כי-ירחיב יהוה אלהיך את-גבולך, כאשר דבר-לך, ואמרת אכלה בשר, כי-תאונה נפשך לאכל בשר--בכל-אנת נפשך, תאכל בשר."
When the LORD enlarges your territory, as He has promised you, and you say, "I shall eat some meat," for you have the urge to eat meat, you may eat meat whenever you wish.

10. רש"י דברים יב, כ

"כי ירחיב וגו'. למדה תורה דרך ארץ שלא יתאונה אדם לאכל בשר אלא מתוך רחבת ידים ועשר (חולין פ"ד)

11. רמב"ם הלכות דעות פ"ה ה"י

"תלמיד חכם מכלכל דבריו במשפט. אוכל ושותה וזן את אנשי ביתו כפי ממונו והצלחתו. ולא יטריח על עצמו יותר מדאי. צו חכמים בדרך ארץ שלא יאכל אדם בשר אלא לתאבון. שנאמר (דברים יב כ) "כי תאונה נפשך לאכל בשר". דיו לבריא לאכל בשר מערב שבת לערב שבת. ואם היה עשיר כדי לאכל בשר בכל יום אוכל. צו חכמים ואמרו לעולם יאכל אדם פחות מן הראוי לו לפי ממונו וילבש כראוי לו ויכבד אשתו ובניו יותר מן הראוי לו:"

A disciple of the wise adjusts his affairs judiciously: he eats, drinks and supports his family within his capital and material success; but he should not overburden himself more than necessary. The wise men command a worldly custom that a man should not eat meat save when craving it, even as it is said: "Because thy soul desireth to eat flesh" (Deut. 12.20). It is enough for a healthy person to eat meat from Friday night to Friday night. If, however, he be rich enough to eat meat daily he may eat. The wise men commanded and said: "Ever let a man eat less than what his financial means allow, dress within his means, but honor his wife and children with more than his means allow"

12. מלבי"ם מל"א יז, ד

"והיה מהנחל תשתה" - שפע ההשגחי ירד אל האדם כפי הכנתו. ואחר שאלהו הכין את עצמו במעשה זה (- בשבועתו) לעצור בעד הברכה העליונה מרדת למטה, כן לא היה אפשר שתדד גם עליו. ולכן לא היה אפשר לפרנסו על ידי... שיתברכו המים ששותה מהם, כי זה נגד הכנתו... והראה לו שאי אפשר שישאב שפע חדש ממקור חיים, רק שישתה מנחל שכבר מימיו בתוכו, אשר סופו ליבש וליחרב, כמו שעצר בעד העם שלא יתפרנסו רק מהמזון והמים הנמצא לפני קללתו.

13. רש"י מל"א יז, ד

"וייבש הנחל" - כדי שידע צורך הגשמים ויטריח לגלות. שהיה קשה בעיני הקב"ה שישראל שרוין ברעב"

14. מל"א יז ח-טז

"ח ויהי דבר-יהוה, אליו לאמר. ט קום לך צרפתה אשר לצידון, וישבת שם; הנה צויתי שם אשה אלמנה, לכלכלך. י ויקם וילך צרפתה, ויבא אל-פתח העיר, והנה-שם אשה אלמנה, מקשטת עצים; ויקרא אליה ויאמר, קחי-נא לי מעט-מים בכלי ואשתה. יא ותלך, לקחת; ויקרא אליה ויאמר, לקחי-נא לי פת-לחם בידך. יב ותאמר, חי-יהוה אלהיך אם-יש-לי מעוג, כי אם-מלא כף-קמח בכד, ומעט-שמן בצפחת; והנני מקשטת שנים עצים, ובאתי ועשיתיהו לי ולבני, ואכלנהו, ומתנו. יג ויאמר אליה אלהו אל-תיראי, באי עשי כדברך; אך עשילי משם עגה קטנה בראשנה, והוצאת לי, ולך ולבנך, תעשי באחרנה. יד כי כה אמר יהוה אלהי ישראל, כד הקמח לא תכלה, וצפחת השמן, לא תחסר: עד יום תתן- (תת-) יהוה, גשם--על-פני האדמה. טו ותלך ותעשה, כדבר אליה; ותאכל הוא-והיא (היא-והוא) וביתה, ימים. טז כד הקמח לא כלתה, וצפחת השמן לא חסר--כדבר יהוה, אשר דבר ביד אליהו."

8 And the word of the LORD came to him: 9 "Go at once to Zarephath of Sidon, and stay there; I have designated a widow there to feed you." 10 So he went at once to Zarephath. When he came to the entrance of the town, a widow was there gathering wood. He called out to her, "Please bring me a little water in your pitcher, and let me drink." 11 As she went to fetch it, he called out to her, "Please bring along a piece of bread for me." 12 "As the LORD your God

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

lives," she replied, "I have nothing baked, nothing but a handful of flour in a jar and a little oil in a jug. I am just gathering a couple of sticks, so that I can go home and prepare it for me and my son; we shall eat it and then we shall die." 13 "Don't be afraid," said Elijah to her. "Go and do as you have said; but first make me a small cake from what you have there, and bring it out to me; then make some for yourself and your son. 14 For thus said the LORD, the God of Israel: The jar of flour shall not give out and the jug of oil shall not fail until the day that the LORD sends rain upon the ground." 15 She went and did as Elijah had spoken, and she and he and her household had food for a long time. 16 The jar of flour did not give out, nor did the jug of oil fail, just as the LORD had spoken through Elijah.

15. רד"ק מל"א יז, ט

" כיון שראה אליהו כי לא היה לאלמנה במה תחיה היא עצמה, כל שכן שתכלכלהו, ידע כי מה שאמר לו האל "צויתי שם" - על ידי נס הוא, שאמר שיצוה דברו וברכתו בבית האלמנה, שתוכל לכלכלו. לפיכך אמר לה (יד) "כה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּדְ הַקֶּמַח לֹא תִכָּלֶה וְצֶפֶת הַשֶּׁמֶן לֹא תִחָסֵר"

16. 'מראות הצובאות', ר"מ אלשיך

"רמז לו יתברך לאליהו... טענות שהיה לו (- לאליהו) להאריך (- להיות סבלן), עם היות כי לקדש שמו יתברך כיון...הנה הוא יתברך רצה להקים דבר עבדו לבלתי תת מטר כי אם לפי דברו, אך היה חפץ ה' [כי] לא יאריך אליהו עוד מלשאול מטר מאת ה' וירמוז לו... הרמזים הנאמרים בכלכל אותו על ידי העורבים בנחל כרית. ובקנאותו על כבוד ה' צבאות, לא שאל [אליהו מטר מאת ה']. לכן רמז עוד ביבוסת הנחל וחסרו לו מים לשתות והוצרך להטלטל, למען יתן אל לבו כי כן כמה עניים ואביונים יבקשו מים ואין.

17. ר"מ אלשיך, מראות הצובאות

"... בוש אליהו להתחיל בשאלת לחם, כי היה יקר בימים ההם. על כן התחיל במים לשתות, וגם זה מעט ["קחי נא לי מעט מים"], וכאשר "ותלך לקחת" המים "ויקרא אליה ויאמר: לקחי נא לי פת לחם בידך", כלומר: מים בלא לחם תחילה - נסיב ליבא (- מזיק ללב), לכן לקחי נא עתה תחילה פת לחם בידך - קודם שאשתה..."

18. רלב"ג מל"א יז, יב

" הנה צוה לה אליהו זה, כי מפני כלכלה אותו יביא השם יתברך הברכה בקמח ההוא ובשמן, ואם תעשה לה ולבנה תחילה, וכלה הקמח והשמן בו."

19. מל"א יז, טו

" ותאכל הוא-והיא (היא-והוא) וּבֵיתָהּ"

שיר השירים רבה ב, טז

" ר' יהודה בר סימון אמר: וכי משלה אכל? והלא היא והוא משלו אכלו, דכתיב "ותאכל היא והוא" - "הוא והיא" כתיב."

20. מצודת דוד מל"א יז, יד

" כי אז אין צורך אל הנס"

21. מל"א יז, יז

" עד יום תתן- (תת-) יהוה, גִּשְׁם--על-פְּנֵי הָאֲדָמָה"

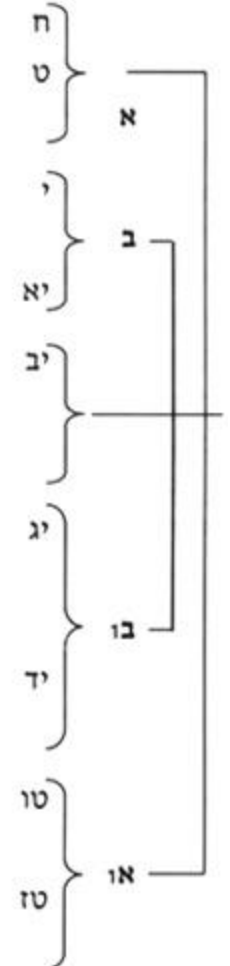

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

Chiasmatic Structure .22

וַיְהִי דְבַר ה' אֵלָיו לֵאמֹר.
 קוּם לֵךְ צִרְפֶּתֶה אֲשֶׁר לְצִידוֹן וַיִּשְׁבֶּת שָׁם
 הִנֵּה צוִיִּיתִי שָׁם אִשָּׁה אֶלְמָנָה לְכַלְכֵּלְךָ.
 וַיִּקַּם וַיֵּלֶךְ צִרְפֶּתֶה וַיָּבֵא אֶל פֶּתַח הָעִיר... וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר
 קַח־י נָא לִי מַעֲט מִיָּם בְּכֹלִי וְאַשְׁתָּה.
 וַתֵּלֶךְ לִקְחַת וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר לִקְחִי נָא לִי פֶתַח לֶחֶם בְּיָדְךָ.
 וַתֹּאמֶר חַי ה' אֱלֹהֶיךָ אִם יֵשׁ לִי מַעֲוֹג כִּי אִם מֵלֵא כֹף קִמַּח בְּכַד
 וּמַעֲט שָׁמֶן בְּצַפְחַת וְהִנְנִי מִקְשָׁשֶׁת שְׁנַיִם עֲצִים
 וּבָאתִי וְעָשִׂיתִיהוּ לִי וּלְבָנִי וְאֶכְלָנָהּ וּמִתְּנוּ.
 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֵלֶיהָ אֵל תִּירָאִי בְּאֵי עָשִׂי כַדְבָּרְךָ
 אֲנִי עָשִׂי לִי מִשֶּׁם עֲגָה קֶטְנָה בְּרֵאשִׁינָה וְהוֹצֵאת לִי
 וְלֵךְ וּלְבַנְךָ תַעֲשִׂי בְּאַחֲרֹנָה.
 כִּי כֹה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: כַּד הִקְמַח לֹא תִכְלֶה
 וְצַפְחַת הַשָּׁמֶן לֹא תִחְסַר עַד יוֹם תַּת ה' גֹּשֶׁם עַל פְּנֵי הָאָדָמָה.
 וַתֵּלֶךְ וַתַּעֲשֶׂה כַדְבָּר אֵלֶיהָ
 וַתֹּאכַל הִיא וְהוּא וּבֵיתָהּ יָמִים.
 כַּד הִקְמַח לֹא כָלְתָה וְצַפְחַת הַשָּׁמֶן לֹא חָסַר
 כַּדְבָּר ה' אֲשֶׁר דָּבַר בְּיַד אֵלֶיהָ.

.23

.24 מל"א יז, יז-כד

" יז וַיְהִי, אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, חָלָה, בִּוְ-הָאִשָּׁה בַעֲלַת הַבַּיִת; וַיְהִי חֲלוּיָ חֲזָק מְאֹד, עַד אֲשֶׁר לֹא-נוֹתְרָה-בּוֹ נְשָׁמָה. יח וַתֹּאמֶר, אֶל-אֵלֶיהָ, מַה-לִּי וְלָךְ, אִישׁ הָאֵלֶּהִים: בָּאתְ אֵלַי לְהַזְכִּיר אֶת-עֲוֹנִי, וּלְהַמִּית אֶת-בְּנִי. יט וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ, תְּנִי-לִי אֶת-בְּנִי; וַיִּקְחֶהּ מִחִיקָה, וַיַּעֲלֶהּ אֶל-הָעֵלְיָה אֲשֶׁר-הוּא יֹשֵׁב שָׁם, וַיִּשְׁכְּבֶהּ, עַל-מִטָּתוֹ. כ וַיִּקְרָא אֶל-יְהוָה, וַיֹּאמֶר: יְהוָה אֱלֹהֵי--הַגֹּמַל עַל-הָאֶלְמָנָה אֲשֶׁר-אַנִּי מִתְגֹּרֵר עִמָּה הַרְעוֹתָ, לְהַמִּית אֶת-בְּנִי. כא וַיִּתְמַדַּד עַל-הַיֶּלֶד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, וַיִּקְרָא אֶל-יְהוָה וַיֹּאמֶר: יְהוָה אֱלֹהֵי, תִשָּׁבֵב נָא נַפְשׁ-הַיֶּלֶד הַזֶּה עַל-קִרְבּוֹ. כב וַיִּשְׁמַע יְהוָה, בְּקוֹל אֵלֶיהָ; וַתִּשָּׁבֵב נַפְשׁ-הַיֶּלֶד עַל-קִרְבּוֹ, וַיְחִי. כג וַיִּקַּח אֵלֶיהָ אֶת-הַיֶּלֶד, וַיְרִדְהוּ מִן-הָעֵלְיָה הַבַּיִתָּה, וַיִּתְּנֶהּ, לְאִמּוֹ; וַיֹּאמֶר, אֵלֶיהָ, רְאִי, חַי בְּנִי. כד וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה, אֶל-אֵלֶיהָ, עַתָּה זֶה יִדְעָתִי, כִּי אִישׁ אֱלֹהִים אָתָּה; וְדַבֵּר-יְהוָה בְּפִיךָ, אָמֵת."

After a while, the son of the mistress of the house fell sick, and his illness grew worse, until he had no breath left in him. 18 She said to Elijah, "What harm have I done you, O man of God, that you should come here to recall my sin and cause the death of my son?" 19 "Give me the boy," he said to her; and taking him from her arms, he carried him to the upper chamber where he was staying, and laid him down on his own bed. 20 He cried out to the LORD and said, "O LORD my God, will You bring calamity upon this widow whose guest I am, and let her son die?" 21 Then he stretched out over the child three times, and cried out to the LORD, saying, "O LORD my God, let this child's life return to his body!" 22 The LORD heard Elijah's plea; the child's life returned to his body, and he revived. 23 Elijah

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

picked up the child and brought him down from the upper room into the main room, and gave him to his mother. "See," said Elijah, "your son is alive." 24 And the woman answered Elijah, "Now I know that you are a man of God and that the word of the LORD is truly in your mouth."

25. "מה לי ולך"

- א. וַיִּשְׁלַח וַיִּפְתַּח מְלָאכִים, אֶל-מֶלֶךְ בְּנֵי-עַמּוֹן לֵאמֹר: מַה-לִּי וְלָךְ, כִּי-בָאת אֵלַי לְהִלָּחֵם בְּאַרְצִי .
- ב. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ, מַה-לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צָרְיָה;
- ג. וַיֹּאמֶר דָּוִד, מַה-לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צָרְיָה--כִּי-תִהְיוּ-לִי הַיּוֹם,
- ד. וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע אֶל-מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, מַה-לִּי וְלָךְ--לָךְ אֶל-נְבִיאֵי אָבִיךָ,
- ה. וַיִּשְׁלַח אֵלָיו מְלָאכִים לֵאמֹר מַה-לִּי וְלָךְ מֶלֶךְ יְהוּדָה, לֹא-עָלִיף אֶתְּהָ הַיּוֹם כִּי אֶל-בֵּית מְלַחְמָתִי ,

26. בראשית רבה פ' כו

"ר' ברכיה ורבי לוי בשם רבי חמא בר חנינה: שני בני אדם אמרו דבר אחד, לוט וצרפית. צרפית אמרה: עד שלא באת אצלי, היה הקב"ה רואה מעשי ומעשה אנשי עירי, והיו מעשי רבים על אנשי בני עירי, והייתי צדקת ביניהם, עכשיו שבאת אצלי, באת להזכיר את עוני ולהמית את בני!"

27. רד"ק מל"א יז, כ

"הגם על האלמנה" - כלומר: אפילו על האלמנה פקדת העון כמו שאתה פוקד היום עונם לישראל בעצירת הגשמים? ואפילו על זאת האלמנה פקדת עונה להמית את בנה, לא תחיייהו בזכותי, שאני מתגורר עמה?

28. 'כלי יקר' מל"א יז, כ

"ומה שאמר 'הגם' הוא במה שזכרתי, שנחל כרית נכרת כדי לצער את אליהו, ויהיה הוא גם כן בצער עם כל העולם.¹⁶ וזהו שאמר 'הגם' - כמו שעשית אל הנחל, שלהיותי שם נתייבש, הגם אל האלמנה, להיות שאני מתגורר עמה, הרעות להמית בנה? זר הוא מעשה כזה, כי אדרבה: היה ראוי להיטיב לכל אשר היו לי אכסניא, כי כן קרבו אלי בברחי מפני אחאב, בלכתי במלאכות ה'."

29. רבי משה אלשיך ב'מראות הצובאות'

"ויקרא אל ה' ויאמר, ה' אלהי" - אם על שקנאתי על כבודך נגד ישראל אני גולה ומצטער ממקום למקום, על כי הענשתי את עמך ישראל - "הגם על האלמנה שאני מתגורר עמה" - הגיע מזה - משכינותי, שהרעות לה? הלא גם אם היה ראוי כך (- שתענישני על קנאתי) לא תהיה הדעת [נותנת] שהיא - באגב - יותר מהרעתי (- מהרעה הבאה עלי). כי זה הוא - "להמית את בנה" - שהוא הרעה גדולה משלי, עם היות אני העיקר.

30. רד"ק מל"א יז, כא

"ויתמודד" - מענין 'מדה'... כלומר שם עצמו במדת הילד כשנשתטח עליו כענין שנאמר באלישע (מל"ב ד', לד) 'וַיִּשְׁכַּב עַל הַיָּלֶד וַיִּשָּׂם פְּיוֹ עַל פְּיוֹ וַעֲיָנָיו עַל עֵינָיו וַכְּפָיו עַל כְּפָיו'... והענין הזה, שתהיה תפילתו בכוונה יותר על הילד כששוכב עליו ויתמודד עליו. ועל דרך זו (בראשית כ"ה, כא) "וַיַּעֲתֶר וַיִּחַק לֵה' לְנַכַּח אִשְׁתּוֹ", כלומר שהיתה אשתו לנגדו בעת תפילתו כדי שיכוון תפילתו עליה "כִּי עֲקָרָה הִיא"... ואפשר ג"כ כי עשה כן להנשים עליו ולחממו בחום הטבעי היוצא מפניו ומבשרו כי רוב פעמים הנסים נעשים ע"י מעט תחבולה מדרך העולם":

31. "א ויהי, ימים רבים, ודבר-יהוה יהי אל-אליהו, בשנה השלישית לאמר: לך הראה אל-אחאב, ואתנה מטר על-פני האדמה." Much later, in the third year, the word of the LORD came to Elijah: "Go, appear before Ahab; then I will send rain upon the earth."

32. סנהדרין קיג ע"א

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

"ויאמר אליהו התשבי מתשבי גלעד אל אחאב: חי ה' אלהי ישראל אם יהיה השנים האלה טל ומטר... " בעי רחמי והבו ליה אקלידא דמטרא וקם ואזל. "ויהי דבר ה' אליו לאמר: לך מזה ופנית לך קדמה ונסתרת בנחל כרית... והעורבים מביאים לו לחם ובשר בבקר... " ויהי מקץ ימים וייבש הנחל כי לא היה גשם בארץ". כיון דחזא דאיכא צערא בעלמא כתיב: "ויהי דבר ה' אליו לאמר: קום לך צרפתה... " וכתיב: "ויהי אחר הדברים האלה חלה בן האשה בעלת הבית... ". בעא רחמי למיתן ליה אקלידא דתחיית המתים אמרי ליה: שלש מפתחות לא נמסרו לשליח: של חיה, ושל גשמים ושל תחיית המתים. יאמרו שתים ביד תלמיד ואחת ביד הרב. אייתי הא ושקיל האי. דכתיב: "לך הראה אל אחאב ואתנה מטר...".

33. מלבי"ם י"ח, א

"ויהי ימים רבים ודבר ה' היה אל אליהו... " דברי חז"ל ידוע, שכאשר הוצרך למפתח של תחיה היה מוכרח להחזיר מפתח של גשמים. ועל פי דרכי הנהגה... בעת החיה את הילד, היה מוכרח לשוב מדרכו זה, העוצר וסוגר בעד השפע. נהפוך הוא: כי הוצרך להוריד שפע חיות וחיים על הילד, ובזה נפתחו כל מקורות החיים, אשר נסגרו על ידי עצירת הגשמים שמביאים חיים לעולם, על החי ושיח השדה, ולכן אמר ה' (- לאלהו) כי עתה יתן גם מטר (- בנוסף לחיים שנתן לילד) כי כבר אמר 'לאסורים פקח-קוח' (- ישעיהו ס"א, א).

34. Chiasm Structure

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

.35

36. יהושע יט, כח

" וַיֵּצֵא הַגּוֹרֵל הַחֲמִישִׁי, לְמִטָּה בְּנֵי-אֶשֶׁר... צִדּוֹן רָבָה .

37. שופטים א, לא

" אֶשֶׁר, לֹא הוֹרִישׁ אֶת-יוֹשְׁבֵי עֵפּוֹ, וְאֶת-יוֹשְׁבֵי צִדּוֹן"

38. רבינו בחיי במדבר כה, יא

"ותירץ שהיא נתגיירה"

39. שמ"ב כד, ג-ז

" שׁוֹט-נָא בְּכָל-שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד-בְּאֵר שָׁבַע, וּפְקֻדוֹ, אֶת-הָעָם; וַיְדַעְתִּי, אֶת מִסְפַּר הָעָם... וַיָּבֵאוּ, ... וְסָבִיב אֶל-צִדּוֹן וַיָּבֵאוּ, מִבְּצֵר-צָר, וְכָל-עָרֵי הַחַיִּי, וְהַכְּנַעֲנִי;"

40. רד"ק מל"א יז, ט

" צרפתה אשר לצידון. לפי שיש צרפת אחר וזהו שנאמר עליו אשר כנענים עד צרפת וזה צרפת שאמר הקב"ה לאליהו שילך שם הוא סמוך לצידון והיא של ישראל: "

41. אברבנאל יונה א א

" לרז"ל בפרק החליל היה בן האלמנה שהחיה אליהו, ומשבט אשר, לרבי יוחנן היה אביו מזבולון ואמו מאשר, ואלישע סמכו ושלחו למשוח את יהוא, ונקרא בן אמיתי, שנתאמתו דבריו תמיד, והיה אחר שהחריב אשור שבט ראובן וגד. "

42. רמ"ע מפאנו מאמר חקור דין חלק ד פרק טז

" וידוע כי יונה בן אמתי הוא בן הצרפית אשר החיה אליהו... "

43. מלבי"ם יונה א,א

" אמרו חז"ל (בפ' החליל) שיונה בן אמתי היה מצד אמו משבט אשר והוא היה בן האשה האלמנה שכלכלה את אליהו, ושאליהו החייהו, ומצד אביו היה משבט זבולון כמ"ש בספר מלכים יונה בן אמתי אשר מגת החפר"